

Asia: VN/10156/2019

Liikennealan kestävän kasvun ohjelma

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ohjelman tavoitteet tunnistettu oikein? Jos ei niin, miten tulisi muuttaa?

Kyllä

2. Kuinka realistisena pidät esitettyjä tavoitteita?

Tavoitteet on asetettu sopivalle tasolle.

Toimintaympäristö Luvussa 2 on kuvattu liikennealan keskeisiä muutosvoimia sekä liikenteen toimialaa ja markkinoita ja esitetty toimialan SWOT-analyysi. Näkökulma on erityisesti kestävän liiketoiminnan kehittämisessä. ää väliotsikko

3. Mahdolliset kommentit toimintaympäristökuvaukseen.

Jotta päästään konkretiaan toimenpiteissä, tulisi tuoda selkeästi esiin mitä liikennemuotoja käsitellään, osalla toimijoista voi olla suppea mielikuva eri liikennemuodoista. Toimenpiteiden tulee kattaa kaikki liikennemuodot; tie-, raide-, meri-, ilma- sekä kevyen liikenteen. Tätä on sivuttu, mutta sen voisi nostaa enemmän esille.

Lainsäädäntö ajurina -kohdassa voitaisiin huomioida myös kansainvälinen sääntely, esim. IMOn tulevat toimenpiteet.

Sivulla 16 voitaisiin mainita telakkateollisuuden lisäksi muu meriteollisuus. Telakoiden lisäksi alalla toimii n. 1000 muuta yritystä, jota toimittavat ratkaisuja myös suoraan vientiin maailman telakoille, varustamoille ja satamiin.

Liikenteen sähköistymisestä ja automaatiosta puhuttaessa olisi hyvä huomioida aina myös laivojen hybridi- ja täyssähköratkaisut sekä laivojen automaatiokehitys sekä muu meriliikenteen digitalisaatio laivoilla ja satamissa. Liikennejärjestelmäkuvassa infraan olisi hyvä luetteloida myös vesiväylät.

SWOTin vahvuuksissa olisi hyvä mainita merenkulun ja laivojen lisäksi meriteknologia.

Heikkoutena voitaisiin mainita myös hajautunut päätöksenteko. Kun liikennealan pilotteja suunnitellaan Suomeen, tarvitaan hyvin monen toimijan yhteinen näkemys, halu tehdä innovatiivisia julkisia hankintoja tai julkisomisteisten yhtiöiden hankintoja, mutta haasteena on että tarvittaisiin jonkin taho, joka ottaisi asiakseen ajaa tällaisia pilotteja tapahtumaan (vrt. Norja, jossa meripuolella testattu monia edelläkävijäratkaisuja, toki siellä budjettikin on eri luokkaa).

Muutoin kuvauksessa on kuvattu hyvin keskeisiä muutosvoimia.

Kestävä yritysvetoinen kasvu ja ekosysteeminen ajattelu Luvussa 3 on kuvattu ekosysteemisen kehityksen merkitystä liikennetoimialan innovaatioiden ja viennin edistämiseksi sekä kuvattu vireillä olevaa ekosysteemikehitystä.

4. Puuttuuko tunnistettujen ekosysteemien joukosta jokin vireillä oleva ekosysteemi tai mahdollinen ekosysteemiäihio?

Lamorin kasvumoottori: <https://www.businessfinland.fi/4af899/globalassets/finnish-customers/news/news/2020/lamor.pdf>

Turun AMK:n TEM rahoituksen saanut Merikartta - Hiilineutraali kiertotalous meriklusterissa

Marine X - Marine X:n tarkoituksena on rakentaa terveysteknologian ja meriteollisuuden yhteistarjoamaa, koska varustamot etsivät kuumeisesti ratkaisuja turvalliseen operointiin laivoissa ja satamissa (Business Finlandilla käsittelyssä, Aalto koordinaattorina)

5. Miten muuten haluaisit kommentoida liikennetoimialan ekosysteemistä kehittämistä?

Koko liikenteen kattavaan logistiikan digitalisaatioon olisi hyvä rakentaa kaikki alat kattavaa yhteistyötä - tämä toki varmasti jo työn allakin LVM:n logistiikan digitalisaatiotyössä

Tiekartta 2021 - 2023 Tiekarttaan valikoituneiden toimenpiteiden määrittämisen lähtökohtana on ollut niiden välitön tai välillinen vaikuttavuus ekosysteemien kehittymiseen ja kestävään yritysveltoiseen kasvuun. Tiekartta on päivitetty vuosina 2018 – 2020 Liikennealan kansallisen kasvuohjelman tiekartan täytäntöönpanosta saatujen kokemusten sekä laajapohjaisen sidosryhmien kanssa tehdyn valmistelun pohjalta. Tiekarttaan on valittu ohjelman tavoitteisiin peilaten vaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet. Fokus on ollut

nimenomaan kestäväan liikenteeseen liittyvän liiketoiminnan syntymistä edistävissä toimenpiteissä. Ohjelman nimenomaisten toimenpiteiden lisäksi on tunnistettu hankkeita, joiden eteenpäin viennissä on tärkeää ottaa huomioon liikennealan kestäväan kasvun edistämisen näkökulma. Vuosien 2021-2023 tiekartan keskeisiksi toimenpiteiksi on määritelty: 1. Toimintaympäristö kestäväälle kasvulle i. Yhteinen tahtotila ja mahdollistava hallinto uudistumisen perustana ii. Monipuolisella rahoituksella vipua kehittämiseen iii. Tutkimuksella ja osaamisella kilpailuetua iv. Vahva yhteinen EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen 2. Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille v. Kaupungit edelläkävijämarkkinoiden alustana vi. Kokeiluilla kehityksen kärkeen vii. Julkisilla hankinnoilla markkinareferenssejä ja skaalautumista iix. Digitaalinen tieto hyötykäyttöön 3. Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö ix. Yritysvetoisen kasvuekosysteemit viennin vetureiksi x. Yhteinen kansainvälinen näkyvyys Läpileikkaavina ajureina kaikissa toimenpidekokonaisuuksissa näkyvät ilmastonmuutos, kaupungistuminen, digitalisaatio sekä eri sektorirajat ylittävät ratkaisut. Ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen globaaleihin haasteisiin vastaavat ratkaisut luovat mahdollisuuksia toimialan kestäväälle kehitykselle. Digitalisaatio kaikissa liikkumisen ja kuljettamisen muodoissa ja eri sektorirajojen (kuten liikenne, energia ja rakennettu ympäristö) rajapinnoista löytyvät ratkaisut puolestaan antavat keinoja ratkaisujen kehittämiseen ja uusiin innovaatioihin.

6. Mikä toimenpidekokonaisuus on tärkein toimialan kestäväan liiketoiminnan vauhdittamista ajatellen?

Kaikki ovat yhtä tärkeitä

Toimintaympäristö kestäväälle kasvulle Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan yrityksille pitkän jätteen näkymä politiikka- ja lainsäädäntökehitykseen ja vahvistamaan yhteistä tahtotilaa liikenteen toimialan kestäväan kasvun edistämiseen, tarjoamaan innovaatioita ja kansainvälistä kasvua tukevia rahoitusmahdollisuuksia sekä kehittämään mekanismit kansallisen ja EU-rahoituksen täysimääräiseen hyödyntämiseen, vahvistamaan kotimaista ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä sekä tutkimustulosten hyödyntämistä liiketoiminnan pohjan vahvistamaan vaikuttamista EU- ja kansainvälisellä tasolla mahdollistavan kansainvälisen toimintaympäristön ja verkostojen kehittämiseksi.

7. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Jatketaan liikenteen kehittämis- ja kansainvälistymisohjelma Smart Mobility Finlandia, joka on monivuotinen laaja kokonaisuus, jonka kautta hyödynnetään laajamittaisesti kansallista ja EU:n TKI - rahoitusinstrumentteja ja joka sisältää Export- ja Invest in -toimet.

Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan kaupunkien toimilla kotimarkkina kestäville asiakaslähtöisille ratkaisuille, rakentamaan vaikuttavuudeltaan ja skaalautuvuudeltaan nykyistä suurempia kokeiluja, tukemaan julkisilla hankinnoilla innovaatioiden syntymistä ja rakentamaan Suomeen toimiva ekosysteemi liikenteen ja liikkumisen sekä toimialarajat ylittävälle tiedon hyödyntämiselle.

8. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Liikenteen toimiala toimii edelläkävijänä strategisten julkisten hankintojen ohjelman täytäntöönpanossa tavoitteena saada julkisista hankinnoista tehokkuutta ja kilpailuetua.

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään kiihdyttämään liikennealalla jo käynnistynyttä ekosysteemistä yhteistyötä liiketoimintaekosysteemien syntymiseksi sekä kansainvälistämiseksi. Rakentamaan yhtenäistä liikennealan kasvutarinaa kansainvälisen näkyvyyden lisäämiseksi sekä kansainvälisten kumppaneiden ja investoreiden houkuttelemiseksi

9. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Selvitetään keinoja entistä tiiviimpään liikennealan yritysten kv-markkinointiin ja tuetaan yhteistyötä soveltuvilla keinoilla.

10. Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Tekstissä käsiteltiin paljon kaupunkien merkitystä, mikä onkin suuri. Mutta olisi hyvä huomioida myös merialueiden ja julkisten merellä toimivien tahojen merkitys uusien ratkaisujen testaamisessa ja käyttöön otossa sekä innovatiivisissa julkisissa hankinnoissa (mm. maantielauttaliikenne, ulkovartiolaivat, jäänmurto yms)

11. Onko organisaatiosi kiinnostunut olemaan mukana jonkin toimenpiteen/toimenpiteiden eteenpäin viennissä, minkä?

Mielellään kaikissa, joissa meriteollisuutta sivutaan

12. Muu mahdollinen palaute.

Kiitos hyvästä työstä kattavan ohjelman kokoamiseksi, toivottavasti kaikki liikenteen muodot ja niihin liittyvä teknologia huomioidaan myös toimenpiteissä tasapuolisesti. Toivottavasti ohjelman toimenpiteiden kautta saadaan aikaiseksi erityisesti konkreettisia pilotteja ja sitä kautta uutta liiketoimintaa sekä myös osaamisemme yhteistä markkinointia maailmalla

Andersson Elina
Meriteollisuus ry - Elina Andersson